

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

Nr 3

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÅRERNAS RIKSFÖRBUND

Redaktion: Styrmansgatan 1, Stockholm. - Tel. 60 63 08. - Postgiro 4870.

Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1944

26 årgången

Förslaget till civilförsvarslag.

Det "Betänkande med förslag till civilförsvarslag m. m.", som den 25 febr. 1944 avgavs av "1943 års civilförsvarsutredning" och som tryckts såsom Statens offentliga utredningar 1944: 5, innehåller åtskilligt av särskild betydelse för brandskyddet.

Vi återge här nedan vad förslaget uttalar beträffande brandförsvaret.

Brandförsvaret.

Erfarenheterna från det pågående världskriget ha allt tydligare påvisat brandtjänstens centrala betydelse inom civilförsvaret. De förödande bränder, som uppstått vid luftanfallen mot de krigförande ländernas storstäder, ha utgjort allvarliga åskådningsexempel på vilka oerhörda svårigheter brandförsvarsorganisationen i krig har att brottas med. Förr kunde man räkna med att elden som regel skulle kunna begränsas till enstaka hus

eller kvarter. Nu sättas understundom hela stadsdelar i brand.

Med hänsyn till att bebyggelsen i de svenska städerna och landsbygdssamhällena vanligen till stor del består av tätt intill varandra liggande trähus, är i vårt land risken för katastrofartade bränder mångenstädes större än i de stora krigförande länderna. Våra omfattande skogsområden, som utgöra mer än hälften av rikets hela landareal, ställa även särskilda krav på brandförsvarets effektivitet.

Det antal brandbomber och andra brandspridande föremål, som fälls vid luftanfall mot tätbebyggda orter, är understundom mycket stort. Detta leder ofta till att talrika brandhärdar uppkomma omedelbart efter ett sådant anfall. Kan ett ingripande mot dessa bränder äga rum på ett tidigt stadium, äro de mestadels lätta att bekämpa. Om däremot ingripandet ej sker omedelbart, föreligga stora risker för att eldhärdarna snabbt

breda ut sig och sammanflyta till stora brandområden. Släckningsarbetet blir därigenom i hög grad försvårat. För nedbringande av brandskadorna i samband med luftanfall är det följaktligen av synnerligen stor vikt, att omedelbart efter bombernas fällande åtgärder kunna vidtagas för att bekämpa uppkomna eldhärdar. För ett sådant ingripande mot bränderna, medan de ännu äro i sin begynnelse, erfordras vanligtvis icke någon specialutbildning i egentlig mening. Nära nog vilken arbetsför person som helst torde efter att ha genomgått den korta allmänna civilförsvarsutbildning, som behandlas i 6 kap., vara i stånd att i sådant fall göra den erforderliga insatsen. Däremot kräves beredvillighet att taga understundom ganska betydande risker till liv och lem. Vid flyganfall tillämpas nämligen i stor utsträckning det förfaringssättet, att brand- och sprängbomber fällas samtidigt. Avsikten härmed är bland annat att förmå den personal, som skall i första hand ingripa mot brandbombarna, att söka skydd. Därigenom förhindras en omedelbar insats för oskadliggörandet av brandbombarna eller bekämpande av de genom dessa bomber förorsakade eldsvådorna.

Av vad nu sagts framgår, att en hemskydds- och verkskyddsorganisation, som är redo att även i riskfyllda situationer omedelbart träda i verksamhet, framstår som ännu betydelsefullare än man från början tänkt sig. Hemskyddens och verkskyddens personal är nämligen i stort sett utspridd över en tätbebyggd ords hela område och bör alltså, om den är rätt instruerad och organiserad, kunna göra en synnerligen betydelsefull insats för att förhindra eldsvåder och bekämpa uppkomna sådana.

För närvarande gäller som regel, att till brandsläckningstjänst inom hemskydden i första hand avses att tagas i anspråk vissa därför utbildade

och i särskilda s. k. hemskyddsplaner upptagna personer. Den insats, som dessa s. k. brandpatruller kunna göra, kan emellertid med nuvarande luftkrigföringsmetoder enligt utredningens mening icke förväntas vara tillräcklig. Den som utövar ledningen inom ett hemskydd måste därför vid behov kunna för brandsläckning insätta varje arbetsför person, som finnes inom fastigheten. Härför kräves emellertid, att varje sådan person äger en elementär kunskap om metoderna för en effektiv brandbekämpning.

Vad ovan sagts om hemskyddens och verkskyddens betydelse gäller även i huvudsak om det nuvarande luftskyddets blockorganisation, vilken finnes upprättad inom så gott som alla större orter med tätbebyggelse. Då blockgrupperna äro spridda över de mera betydande delarna av tätbebyggelsen, kunna de i regel träda i funktion mycket snabbt och utan att vara beroende av något mera omfattande order- och rapportförfarande. Genom att blockpersonalen ges en grundligare utbildning och förses med effektivare brandsläckningsattiralj än vad som i regel är fallet med hemskydden möjliggöres, utan att tyngre släckningsenheter behöva insättas, i många fall ett snabbt och effektivt ingripande mot bränder, som hemskydden själva icke kunna bekämpa med åsyftat resultat. Utredningen vill särskilt understryka angelägenheten av att blockgrupperna bli utrustade med lätttransporterad brandsläckningsmateriel, som uppfyller högre krav på effektivitet än den utrustning, som i allmänhet står till hemskyddens förfogande.

Den effektivisering, som enligt vad som ovan anförts numera måste eftersträvas såvitt angår den för särskilda byggnader och kvarter uppbyggda luftskyddsorganisationen, föranleder naturligtvis icke till ett behov av väl utbildade

brandkårer med fullgod utrustning skulle vara mindre än tidigare. Även om ett stort antal eldsvådor kan släckas genom hemskyddens, verkskyddens och blockgruppernas försorg är det nämligen uppenbart, att i många fall bränderna komma att vara av sådan art eller uppkomma på sådant sätt, att det ligger utanför hem- eller verkskyddens eller blockgruppernas möjligheter att släcka dem. Kärnan i det brandförsvar, som i dylika situationer måste träda i funktion, bör utgöras av den organisation, som i fred är upprättad för brandväsendet. Under senare år har denna fredsmässiga organisation väsentligt förbättrats. Sålunda ha statsmakterna beviljat avsevärda bidrag till inköp av brandmateriel samt även bidragit till upprättande av brandkårer i vissa kommuner. En statlig brandskola har bedrivit sin verksamhet sedan 1941. Vidare ha brandförsäkringsanstalterna och de frivilliga brandförsvarsorganisationerna på de senaste åren intensifierat sitt arbete på brandförsvarets stärkande. Slutligen har av luftskyddsinspektionen och lokala luftskyddsmyndigheter nedlagts ett omfattande och förtjänstfullt arbete i syfte att göra brandförsvaret mäktigt att fylla de uppgifter, som i krig kunna komma att åvila det samma. Den planläggning och utbyggnad av det för krig avsedda brandförsvaret, som härigenom skett, torde för städernas och de stadsliknande samhällenas del ha lett till att en jämförelsevis tillfredsställande beredskap på förevarande område numera uppnåtts. Framför allt på den egentliga landsbygden kvarstå emellertid alltjämt brister. Förutsättningar för en fullt tillfredsställande ordning i nu angivna hänseende uppkomma emellertid först, när de rådande bristerna i fråga om den på gällande brandstadga grundade fredsmässiga brandorganisationen hävas i samband med genomförande av en

mera effektiv brandlagstiftning. Då så sker kan även brandförsvaret på landsbygden erhålla en tillfredsställande utformning i fred, varigenom dess effektivitet även i krig kommer att höjas.

I sitt den 7 mars 1942 avgivna betänkande med förslag till brandlag och brandstadga m. m. har brandförsvarsutredningen sökt undanröja de väsentligaste av de brister, som vidlåda vårt nuvarande brandförsvar. Brandförsvarsutredningen har sålunda bland annat föreslagit skyldighet för varje kommun, alltså även varje landskommun, att vidmakthålla ett betryggande brandförsvar. Därvid har förutsatts, att statsbidrag skulle utgå till landskommunernas engångskostnader för brandförsvaret. Vidare har föreslagits tillsättande av en Kungl. Maj:t direkt underställd och i förhållande till andra myndigheter fristående riksbrandinspektör samt länsbrandinspektörer och länsinspektörer för skogsbrandförsvaret. I varje kommun (kommunalförbund) skall enligt förslaget finnas en brandchef samt, där ej avtal träffats om släckningshjälp från brandkår i annan kommun, brandstyrka. Brandtjänsteplikt skall gälla för alla arbetsföra personer i åldrarna 16—70 år.

Civilförsvarsutredningen finner för sin del brandförsvarsutredningens förslag i stort sett vara väl ägnat att bilda grundvalen för den fredsmässiga brandförsvarsorganisation, från vilken brandväsendet i krig skall utbyggas. Civilförsvarsutredningen vill därför kraftigt understryka det allmänt uttalade önskemålet, att en ny lagstiftning i enlighet med huvudriktlinjerna i angivna förslag med det snaraste kommer till stånd. Genom att brandstyrkor, utrustade med transportabel brandmateriel, efter ett genomförande av brandförsvarsutredningens förslag i princip komma att finnas inom varje kommun, komma ökade möjligheter att er-

hållas för ett snabbt insättande av ett flertal brandkårer på nära nog varje ort i landet, där en sådan koncentrerings kan tänkas bli erforderlig för en effektiv brandbekämpning under krigstid. Att så kan ske är en avgörande betingelse för ett tillfredsställande civilförsvar. — Det vore emellertid lämpligt att åldersgränserna för brandtjänsteplikt bleve jämkade till överensstämmelse med vad utredningen föreslår beträffande civilförsvarsplikt.

Vad personalorganisationen beträffar anser utredningen särskilt betydelsefullt, att en riksbrandinspektör och även inspektörer för tillsyn av brandförsvaret inom länen tillsätts. Vidkommande riksbrandinspektörens ställning bör denna enligt utredningens mening göras sådan, att garantier vinnas för att hans sakkunskap kommer även civilförsvaret tillgodo. Han bör sålunda ha till uppgift att handlägga icke blott frågor rörande det fredsmässiga brandväsendet utan, även alla ärenden på såväl planläggnings- som verkställighetsstadiet, vilka röra brandförsvaret i krig. Utredningen föreslår därför att riksbrandinspektören, på sätt nedan i 3 kapitlet anges, placeras i civilförsvarsstyrelsen. Hans avdelning bör inrymma sakkunskap både i fråga om skogsbrandförsvaret och bygdebrandförsvaret.

Vad därefter angår inspektörerna i länsinstansen bör deras verksamhetsområde givetvis icke heller vara inskränkt till brandförsvaret i fred. De böra sålunda biträda vid planläggningen och verkställandet av de åtgärder, som i krig måste vidtagas för att brandförsvarets åliggande skola kunna fullgöras på ändamålsenligaste sätt. Förden skull böra de i fred stå i nära kontakt med en försvarsavdelning, som utredningen föreslår skola upprättas i varje länsstyrelse. I krig böra ifrågavarande inspektörer ingå i försvarsavdelningen, där deras

sakkunskap särskilt har betydelse, då det gäller att snabbt fatta beslut om brandenheters disposition och deras förflyttning mellan olika orter.

Utredningens förslag innebär sålunda, att den brandtekniska expertis, som kommer att tillföras brandförsvarsorganisationen vid ett genomförande av brandförsvarsutredningens förslag, skall till fullo utnyttjas, förutom för det fredsmässiga brandväsendet, jämväl inom civilförsvarets olika instanser för planläggande och genomförande av ett tillfredsställande brandförsvar under krigstid.

Att på sätt som nu angivits en nära samordning kommer till stånd mellan det fredsmässiga och det krigsmässiga brandförsvaret är enligt utredningens mening en ofrånkomlig nödvändighet. Den krigsmässiga brandförsvarsorganisationen bygger nämligen, såsom förut framhållits, i väsentlig mån på den brandorganisation, som finnes i fred. För att möta de ökade krav, som måste ställas på brandförsvaret under krig, måste under civilförsvarsberedskap en betydande utbyggnad äga rum av den för fred avsedda organisationen. Storleken av den ansvällning, som sålunda måste komma till stånd, är givetvis varierande alltefter de olika lokala förhållandena på olika orter. I vissa fall måste de för fred dimensionerade brandkårernas numerär mångfaldigas ända upp till tio gånger eller mera. Utbildningen av de här för behövliga reservstyrkorna, vilken utbildning ankommer på civilförsvaret, måste äga rum i nära anslutning till de ordinarie brandkårerna och under det ordinarie brandbefälets ledning. I proportion till ökningen av brandkårernas personalstyrka under krig måste även en utökning äga rum av brandmaterielen, som avpassats efter brandförsvarsbehovet under fredsförhållanden. På civilförsvaret måste jämväl ankomma att verkställa

planläggning av brandtjänsten under krig och att ägna uppmärksamhet åt att det för fred upprättade brandväsendet är så organiserat, att det snabbt och smidigt kan övergå i en krigsorganisation. En annan viktig omständighet, som civilförsvarsorganen måste beakta, är frågan om en längre gående standardisering av brandmaterielen, än vad för närvarande är fallet. En sådan standardisering är en förutsättning för att brandmaterielen i full utsträckning skall kunna utnyttjas under krig för användning å andra platser än den ort, för vilken den är anskaffad. Civilförsvarsorganen måste vidare under fredstid kunna i viss omfattning samarbeta med byggnads- och brandmyndigheterna även beträffande vissa andra frågor, som angå brandförsvaret under krig. På civilförsvarsstyrelsen måste slutligen i första hand ankomma att följa den krigstekniska utvecklingen, i vad denna kan inverka på brandförsvarets ordnande, samt söka åvägabringa därav påkallade ändringar i gällande bestämmelser eller praxis på brandskyddets område.

Av vad sålunda anförts framgår, att vid uppbyggnaden av det fredsmässiga brandförsvaret hänsyn i mångahanda avseenden måste tagas till de förhållanden, som komma att vara rådande under krigstid, och till de krav som då komma att ställas på brandväsendets effektivitet.

Hittills har utredningen huvudsakligen behandlat frågan om bygdebrandförsvarets betydelse för civilförsvaret. Av vad inledningsvis anförts framgår emellertid att skogsbrandförsvarets ändamålsenliga ordnande också är en angelägenhet av väsentlig betydelse för civilförsvaret.

För närvarande är skogsbrandorganisationen helt skild från brandväsendet i övrigt. Under krigsförhållanden, d. v. s. då under luft-

skyddstillstånd beredskapsgrad I eller II är rådande, skall enligt av luftskyddsinspektionen utfärdade anvisningar skogsbrandförsvaret emellertid vara inordnat under det allmänna luftskyddet och utgöra en tjänstegren benämnd skogsbrandtjänst. Inom luftskyddsområdet skall under luftskyddschefen finnas en särskild tjänstegrenschef för ledningen av skogsbrandtjänsten. Härtill bör förordnas distriktsskogsbrandchef, brandfogde eller annan lämplig person. I luftskyddsområdet med ringa skogtillgång, rikt utvecklat vägnät och god vattentillgång kan skogsbrandtjänsten ledas av tjänstegrenschefen för brandtjänsten, i vilket fall alltså särskild tjänstegrenschef för skogsbrandtjänsten icke utses. Planläggning av skogsbrandförsvarets inordnande i det allmänna luftskyddet under krigsförhållanden ävensom uttagning av erforderlig personal skall äga rum redan under fred, varvid bestämmelserna angående personaluttagning i lagen om förfoganderätt för luftskyddets behov äro tillämpliga på samma sätt som beträffande övriga grenar av det allmänna luftskyddet. Enligt gällande föreskrifter bör vid organiserande av skogsbrandtjänsten den förefintliga brandroteorganisationen i största möjliga utsträckning bibehållas. I de fall då luftskyddsområdes gräns delar en brandrote i två eller flera delar, förutsättes dock länsstyrelsen skola tillse, att brandrotens omfattning under krigsförhållanden ändras på sådant sätt att dylik delning icke uppkommer.

Genomförandet av den organisation av skogsbrandförsvaret för krigsförhållanden, för vilken nu redogjorts, innebär uppenbarligen en väsentlig förstärkning av skogsbrandförsvaret under krig.

Att en på nu angivet sätt centraliserad ledning av skogsbrandförsvaret förefinnes inom civilförsvarsområdena är erforderligt av

flera skäl. Under krigstid kunna, framför allt under torra somrar, förhållandena på skogsbrandområdet ställa mycket stora krav på ledningens effektivitet. Genom fientliga stridsåtgärder kunna nämligen skogsbränder uppstå till sådant antal, att ett omedelbart och samtidigt ingripande mot samtliga bränder icke är möjligt. I ett sådant läge måste de tillgängliga krafterna i stället koncentreras på bekämpande av de skogsbränder, vilka med hänsyn till försvarsverksamheten eller av annan anledning framstå som mest farliga. Ett sådant avvägande kan icke göras, om icke ledningen sammanhålls över relativt stora områden. En sådan ledning nödvändiggöres också av den brist på för skogseldsläckning lämplig personal, som till följd av militärinkallelserna och av andra anledningar kommer att vara rådande under krigstid.

Ur krigsberedskapssynpunkt är det angeläget, att den krigsmässiga och den fredsmässiga skogsbrandorganisationen såvitt möjligt överensstämmer. Med hänsyn härtill bör, där ej särskilda förhållanden annat föranleda, redan under fred sådan överensstämmelse åvägabringas mellan civilförsvarsområden och brandrotar att deras gränser ej skära varandra. Utredningen vill härjämte framhålla önskvärdheten av att i den föreslagna nya brandlagstiftningen införas föreskrifter, som bereda möjligheter för länsstyrelserna att för skogsbrandförsvaret under fred besluta om ett sammanförande av brandrotarna inom ett civilförsvarsområde till en skogsbrandkrets under ledning av den person, som under krig skall ha ansvaret för skogsbrandförsvaret inom området. Kretschefen bör äga befogenhet att vid skogsbränder, som påkalla ingripande från flera brandrotars sida, övertaga befälet och samordna de olika brandrotarnas verksamhet. Därigenom vinnes — förutom en effektivise-

ring av det fredsmässiga skogsbrandförsvaret — att kretschefen erhåller tillfälle till praktisk övning för sina uppgifter under krig.

Vid det krigsmässiga brandförsvarets ordnande måste uppmärksamhet även ägnas åt spörsmålet om den inbördes samordningen mellan skogsbrandförsvaret och bygdeblandförsvaret.

Brandförsvarsutredningen har i sitt betänkande beaktat behovet av en samordning av skogsbrandförsvaret med brandförsvaret i övrigt och därför föreslagit, att dessa båda grenar av brandförsvaret skulle samorganiseras och ledas i varje kommun av kommunens brandchef. Där denne icke vore skogsman, skulle, om i kommunen funnes större skogar och svårigheter föreläge att på ett effektivt sätt utnyttja bygdeblandförsvaret för skogsbrandbekämpning, en särskild brandfogde kunna tillsättas av länsstyrelsen. Denne skulle ha till uppgift att förbereda släckningsarbetet vid skogsbrand samt att, då sådan brand utbrutit, föra befälet. Han skulle ha ställning som brandchefens tjänstegrenschef. I trakter, där skogsbrandförsvaret finge anses vara en väl så viktig uppgift som brandförsvaret i övrigt, borde till brandchef utses en skogsakkunnig person. Denne skulle därvid kunna överlåta åt en vice brandchef att sköta detaljerna i bygdeblandförsvaret.

Mot brandförsvarsutredningens förslag i förevarande hänseende har en ledamot av utredningen reserverat sig. Reservanten håller före att en samordning borde äga rum endast i de trakter, där väg- och terrängförhållandena äro sådana, att motorsprutor utan större svårigheter kunna användas vid skogseldsläckning. Så vore i stora drag fallet i landets sydligare delar men däremot icke i Norrland, Dalarna och Värmland. Skogsbrandförsvaret och övrigt brandförsvar borde därför organiseras

var för sig i sistnämnda delar av landet och samordnas i rikets övriga delar.

Civilförvarsutredningen vill för sin del framhålla följande.

Då det gäller att samordna skogsbrandförsvaret med brandförsvaret i övrigt synes man ha tre möjligheter att välja mellan. Ett alternativ är att låta bygdebrandförsvaret med sin brandchef jämväl ombesörja skogsbrandförsvaret, eventuellt med tillhjälp av en brandchefen underställd skogsbrandsakkunnig person, som utövar den närmaste ledningen av skogseldsläckningsarbetet. Ett annat alternativ är att gå fram på motsatt väg och göra den för skogsbrandsläckningen ansvarige brandfogden till chef även för bygdebrandförsvaret med möjlighet för honom att kunna erhålla hjälp vid ledningen av bygdebrandförsvaret av en honom underställd fackman på sistnämnda område. Slutligen kan frågan lösas så, att brandchefer och brandfogden — var och en med honom underställd personal — göras självständiga i förhållande till varandra men bindas av föreskrifter om skyldighet att lämna varandra inbördes hjälp.

Enligt civilförvarsutredningens mening är det icke lämpligt att lösa samordningsproblemet generellt för hela landet i huvudsaklig överensstämmelse med något av ovan antydda alternativ. Förhållandena äro alltför växlande i rikets olika delar. Icke heller anser utredningen lyckligt att tillämpa en organisationsform schematiskt över en hel landsdel och en annan inom landet i övrigt på sätt reservanten inom brandförvarsutredningen förordat. Inom åtskilliga i de södra delarna av landet belägna kommuner kan det nämligen vara befogat att tillämpa den organisationsform som i regel är lämpligast för norrlandsförhållandena. På motsvarande sätt kan det i vissa norrländska kommuner understundom vara mest

ändamålsenligt att ordna skogsbrandförsvaret efter ett för mindre skogrika kommuner principiellt avsett system. Med hänsyn härtill vill utredningen förorda, att det lägges i länsstyrelsernas händer att avgöra, vilken av ovan angivna tre organisationsformer som bör tillämpas inom varje kommun. Innan ett dylikt avgörande träffas bör vederbörande kommun och skogsvårdsstyrelse beredas tillfälle att yttra sig.

Brandförvarsorganisationen i fred skiljer sig från samma organisation i krig bland annat därigenom, att den lägsta territoriella enheten i fred i princip är kommunen, under det att i krig motsvarande enhet i vad gäller brandhetersnas utnyttjande utgöres av civilförvarsområdet. Detta leder till att i den lokala för krig upprättade brandförvarsorganisationen måste finnas någon, som är ansvarig för allt brandförvar inom hela civilförvarsområdet, däri inbegripet även sådant brandförvar, som kan finnas anordnat för särskilt verk eller industriföretag. Denne bör i analogi med vad för närvarande är fallet ha ställningen såsom tjänstegrenschef hos civilförvarschefen. Såvitt angår civilförvarsområde, i vilket det endast finnes bygdebrandförvar, torde det i regel icke möta några svårigheter att reglera ledningsförhållandena. Finnes även skogsbrandförvar inom området uppkomma emellertid vissa spörsmål, vilka påkalla beaktande. Inom områden, där skogsbrandförsvaret är det väsentliga och där bygdebrandförsvaret är av mindre betydelse bör sålunda vid planläggningen övervägas, huruvida icke befattningen som tjänstegrenschef för det samlade brandförsvaret inom området bör besättas med en person, som äger sakkunskap i skogsbrandsläckning. Äro förhållandena inom civilförvarsområdet sådana, att skogsbrandförsvaret och bygde-

brandförsvaret måste tillmätas ungefär lika betydelse, kan vid planläggningen visa sig mest ändamålsenligt att tillsätta en tjänstegrenscheff för bygdebrandförsvaret och en för skogsbrandförsvaret. I civilförsvarsområden, där skogsbrandförsvaret har allenast underordnad betydelse, bör, om tjänstegrenscheffen för det samlade brandförsvaret icke är skogssakkunnig, såsom biträde åt honom förordnas en person, som besitter sådan kunskap. På denna bör därvid ankomma att under tjänstegrenscheffen utöva den

omedelbara ledningen av skogsbrandförsvaret.

Vissa olägenheter ur lednings-synpunkt kunna uppkomma, där-est flera kommuner ingå i ett civilförsvarsområde och det inbördes förhållandet mellan skogsbrandförsvaret och bygdebrandförsvaret skulle vara olika ordnat i de olika kommunerna. Dessa svårigheter äro dock enligt utredningens förmenande icke större än att de kunna bemästras genom den krigsplanläggning som skall utföras för varje län.

Eldsläckningsplakett.

Genom överenskommelse mellan flertalet av de s. k. "riksbrandbolagen" har nyligen beslutats instifta en *eldsläckningsplakett* som då anledning därtill uppkommer skall kunna tilldelas brandkår såsom erkänsla för ådagalagt utmärkt nit och skicklighet vid bekämpande av eldsvåda. Ur reglementet för plaketten kunna följande stadganden vara av allmänt intresse.

Plaketten utdelas företrädesvis till frivilliga brandkärer men kan undantagsvis, om särskilda skäl därtill föranleda, jämväl tilldelas yrkesbrandkår eller borgarbrandkår. Plaketten kan utdelas i brons, silver eller guld (= förgyllt silver). Bronsplakett är den vanliga formen för erkänsla, då brandkår därav gjort sig förtjänt. Silverplakett utdelas antingen då samma brandkår efter att två gånger ha tilldelats bronsplakett åter gör sig förtjänt av utmärkelse, eller i stället för bronsplakett, då den utförda prestationen varit anmärkningsvärt hög. Guldplakett utdelas un-

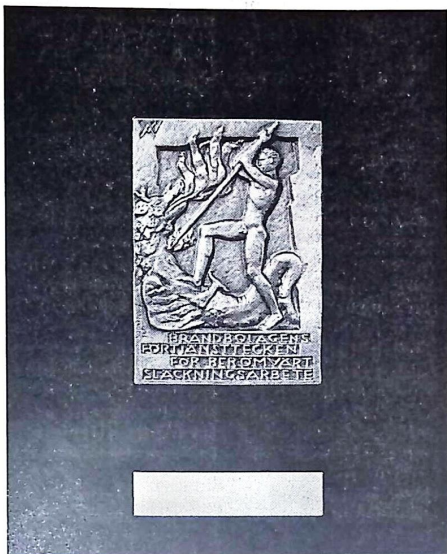
dantagsvis i stället för silverplakett vid synnerligen förnämlig prestation.

Då plakett första gången utdelas till brandkår tilldelas densamma dessutom en medaljong av gjutjärn, avsedd att anbringas å ytterväggen till brandstationen eller motsvarande lokal.

Om beslut fattas angående utdelande av plakett till viss brandkår, tilldelas de enskilda brandkårsmedlemmar, som vid det ifrågavarande tillfället deltagit i brandsläckningsarbetet, diplom av fastställt utförande.

För att plakett skall kunna utdelas erfordras dels att förslag härom till Svenska Brandkårernas Riksförbund avgivits av i Sverige arbetande brandförsäkringsföretag, dels att SBR genom sin centralstyrelse efter hörande av vederbörligt länsförbund om utdelandet fattar beslut. Nyssnämnt förslag skall vara åtföljt av motivering, vartill fogas opartisk, sakkunnig redogörelse över förloppet vid den elds-

våda, vars bekämpande föränlett förslaget.

Om så utan olägenhet kan ske, bör brandkår, som tillerkänts plaket, få densamma till sig överlämnad i samband med vederbörande länsförbunds årsmöte.

Omkostnaderna för tillhandahållandet av plaketter jämte tillhörande medaljonger och diplom bestridas helt av vederbörande brandbolag.

Plaketten har ett mycket tilltalande utseende såsom framgår av

vidstående illustration. Storleken på själva plakettplåten är 120×85 mm. Den är monterad på en svart träplatta.

Genom instiftande av detta hederstecken hava brandbolagen lämnat ett nytt vittnesbörd om sitt intresse för de frivilliga brandkärernas arbete, vilket med tillfredsställelse måste noteras. I den mån den röde hanen påkallar brandkårsin-gripande hoppas redaktionen att ett stigande antal kärer skola befinnas värdiga föremål för denna förnämliga hedersbevisning.

”Släckningsförfarandet vid skogseld”

av överstelöjtnant R. Stridbeck.

Pris kr. 1:—.

Kan rekvireras från Riksförbundets exp., Styrmansgatan 1, Stockholm.

Från Statens Bränslekommission, Gengasbyrån, har nedanstående artikel inkommit.

I Brandkärstidskrift nr 2 år 1944, sid. 33, har i en artikel betitlad "Några rön rörande start av motorsprutor vid kyla" refererats försök, vilka utförts i syfte att söka klarlägga orsaken till vissa startsvårigheter med en motorspruta av typ "Albin 800".

Av artikeln framgår, att vederbörande begått ett synnerligen farligt fel vid användningen av bränslena motyl 50 och 85, ett fel, som vid efterföljd inom andra brandkärer kan få de mest allvarliga konsekvenser.

Sälunda framhålles, att det iordningstälts ett bränsle bestående av 10 liter motyl 85 och 5 liter bensin, vilken blandning skulle motsvara motyl 50. Bortsett från att man vid blandning av motyl 85 och bensin i här angivna proportioner icke erhåller en blandning innehållande 50 volymprocent bensin utan endast c:a 43 volymprocent, är det under alla omständigheter absolut *omöjligt* att framställa motyl 50 genom att blanda bensin och motyl 85. Det är nämligen icke samma sorts sprit, som ingår i motyl 85 som i motyl 50. Den i motyl 50 ingående spriten utgöres av absoluterad etylalkohol (minst 99 %), vanligen benämnd motoralkohol, under det att spriten i motyl 85 endast är 95 %-ig (5 % vatten). Denna senare sprit innehåller förutom etylalkohol även en mindre mängd metylalkohol och benämnes råsprit.

Varför är nu skillnaden så stor mellan motoralkohol och råsprit och vari ligger faran att icke strängt särskilja deras användningsområden? Jo, möjligheten att inblanda bensin i sprit är begränsad och minskar snabbt med ökad

vattenhalt i spriten. Efter omfattande försök har den maximala inblandningsprocenten bensin, vilken kan tillätas med betryggande stabilitet, bestämts till endast 15 volymprocent i råsprit (motyl 85). Vid högre *bensinhalter* minskar, framför allt vid låga temperaturer, bränslets stabilitet, d. v. s. risk förefinnes att bensin, sprit och vatten skilja sig, varvid det undre bränsleskiktet i förvaringskärlet i huvudsak kommer att innehålla vatten. Hur startmöjligheterna bli va i sådant fall inses lätt och de i artikeln omtalade startsvårigheterna ge bevis härpå. Dylika misstag måste undvikas, framför allt vid anläggningar där så stora krav på hög beredskap ställas som i fråga om brandsprutor.

Vad beträffar motorsprutor av typ "Albin 800" må påpekas, att dessa äro utrustade med fyr cylindriga bilmotorer, vilka ursprungligen äro avsedda att startas med elektrisk startmotor. Vid inbyggnad i motorsprutor har denna senare utrustningsdetalj emellertid slopats, varför start måste ske för hand. Härvid blir motorns varvtal och därmed även gashastigheten i inloppsörret lägre under startmomentet, varigenom möjligheten att jämnt fördela bränslet till de olika cylindrarna avsevärt minskas. Av samma orsak när ej heller den för snabb och fullständig förbränning viktiga virvelbildningen i cylindrarna tillräcklig intensitet. Företagna prov ha visat, att motyl 50 av ovan nämnda orsaker icke är fullt tillfredsställande som startbränsle. Statens bränslekommission medger därför tilldelning av lättbentyl som startbränsle till ifrågavarande motorspruta av typ "Albin 800".

Något om startning av motorer i stark kyla.

Nedanstående rader vilja utgöra ett inlägg i diskussionen om startning av brandbilar och motorsprutor.

För brandkåren gäller det att ha lättstartade utryckningsfordon. Under närvarande förhållanden utgöra startmedlen ett viktigt problem. Speciellt vid bogserbara motorsprutor, som under långa landsutryckningar vid låg temperatur blivit starkt nedkylda, har startmomentet ofta givit anledning till bekymmer. Dessa ha icke minskats med motylen.

Vid Uppsala brandkår ha vi för ett underlätta startningen med motyl 50 begagnat startspruta, tvåvägskran och startfläns. Den senare består som bekant av ett från instrumentbrädan reglerbart munstycke monterat mellan förgasaren och insugningsröret. Som alla andra system ha även dessa sina för- och nackdelar. Våra erfarenheter kunna kanske i någon mån vara av intresse, då vi provat de tre tillvägagångssätten.

År 1941 infördes startfläns på de flesta av våra vagnar. Den har visat sig utmärkt vid start ned till en temperatur på -5° . Motorerna kunna regleras till god acceleration, även när de äro kalla. Emellertid är bränsleåtgången betydande och vid t. ex. provstartning i garage gäller det att icke glömma att stänga regleringskranen, ty i annat fall rinner startbränslet bort. Startflänsen lämpar sig icke så bra till fordon, som ofta måste startas.

Startsprutan återigen har befunnits fordra jämförelsevis litet motyl. Vid riktig montering av spridarmunstycket är startsprutan lämplig även vid en temperatur ner till -10° . Vidare kan icke den fataliteten inträffa, att startbräns-

let rinner bort. Till en början anbragtes här två spridarmunstycken, ett på varje sida om insugningsröret. Men startningen gick bra. Vi gjorde därför om försöket och satte en spridare istället i själva förgasaren mellan choke-spjället och gastrotteln. Nu gick det mycket lättare att få igång motorerna. Bränslet blir ju finfördelat redan före gastrotteln och man har bara att ge motorn den erforderliga gaskvantiteten. Även den fördelen har vunnits, att batterierna icke behöva laddas lika ofta som före ommonteringen. En stor nackdel med startsprutan är, att fören måste "pumpa" med ena handen, tills motorn blir varm. Detta är givetvis icke lämpligt vid utryckningsfordon.

Beträffande tvåvägskranen ha vi provat den på vår lastbil, vilken startade bra med denna anordning. Dock krävdes förhållandevis mycket startbränsle, emedan förgasaren måste fyllas med motyl. Starten gick lätt även vid en temperatur av -10° . Nackdelarna voro betydande. Förgasaren skall köras tom efter användandet och sedan åter fyllas med motyl. Glömmar man det, kan man icke starta igen. På grund av dessa olägenheter är tvåvägskranen icke att rekommendera till brandbilar och ambulanser.

Vid motorsprutor med Solexförgasare och köldstart har startflänsen — startsprutan ha vi ännu icke provat — visat sig bra men sämre vid Zenitförgasare med chokespjäll. Som redan nämnts kan en startning med nedkyld motor bli rätt så besvärlig med motyl 50. Vid prov med motorsprutor, som stått ute några timmar i -15° kyla, förelägo stora startsvårigheter. För att utröna ett effektivt sätt att

starta i kyla har brandkårens verk-mästare G. Holmberg gjort följande små försök.

Tre motorsprutor, två 2-cylindriga med snörstart och en 4-cylindrig, fingo stå ute i 16 timmar i -18° kyla. De förra med oljeblandad bentyl och den senare med motyl 50. De voro icke försedda med extra startanordning. Som hjälpmedel användes acetylen gas på en AGA-tub a k-l. Tubens gummislang fördes in i luftintaget på de 2-cylindriga och gasen släpptes på. Vid första rycket i startsnöret började motorerna arbeta och gingo lugnt och säkert. Gasen måste dock

tillföras under c:a två min., tills de blivit tillräckligt varma.

Den 4-cylindriga motorsprutan var från 1927 och saknade centrifugalkoppling. Pumphjulen hade frusit fast och först sedan de tinats upp med två liter varmt vatten, kunde motorn dragas runt. Denna var försedd med impuls-koppling. Efter 5 varvs dragning med startveven och under det acetylen gasen fördes in i förgasarens luftintag, startade motorsprutan genast.

Tillvägagångssättet är synnerligen enkelt och efter vad vi funnit effektivt.

Folke Renström.

RIKSFÖRBUNDET.

Grunder vid utdelning av Riksförbundets studie-stipendier för år 1944.

Stipendierna avse att bereda personal vid landets till Riksförbundet anslutna brandkårer eller brandkårsförbund möjligheter till utbildning genom studier, som höja den personliga yrkesdugligheten och därmed bliva till gagn för brandkärerna eller äro av betydelse för Riksförbundets allmänna verksamhet.

Studierna böra fullgöras vid in- eller utländsk brandkår eller in-

stitution, där goda lärdomar för avsett ändamål kunna inhämtas, vid utbildningsskolor eller specialkurser för brandväsendet, vid utländska brandtekniska anstalter e. dyl.

Stipendierna utdelas av Riksförbundets Verkställande Utskott enligt följande grunder:

Stipendieutdelningen kungöres i Brandkärstidskrift minst en månad före ansökningstidens utgång

med angivande av stipendiernas ändamål och den tid, inom vilken ansökningarna skola vara inkomna till V. U. Sökande äro skyldiga att uppgiva ändamål, tid och plats för avsedda studier, att bifoga meritförteckning jämte tillstyrkande utlåtande från vederbörande brandchef, brandstyrelse eller styrelse för brandkårsförening eller brandkårsförbund och att inom två månader efter studiernas fullgörande ingiva studieberättelse till V. U.

Stipendierna kunna utdelas till brandmän, brandunderbefäl och brandbefäl vid brandkårer, anslutna till Riksförbundet, ävensom till brandkonsulenter.

V. U. bestämmer stipendiernas antal och storlek, varvid hänsyn tages till den nytta avsedda studier kunna anses hava för brandväsendet samt till storleken av det till

utdelning anslagna beloppet. Om möjligt bör beloppet för varje stipendium bestämmas så, att det täcker de skäligen kostnaderna för resp. studier.

Meddelande om de beslutade stipendierna sker dels i Brandkärstidskrift, dels genom skrivelser till dem, som utsetts till stipendiater. Beviljat stipendium utbetalas till stipendiaten, när han till V. U. anmält, att han är färdig anträda sin studieresa, och erinras i samband därmed om hans skyldighet att företaga studieresan enligt uppgiven plan samt att inom två månader efter dess avslutning insända studieberättelse till Verkställande Utskottet. Till de sökande, som icke kunnat tilldelas stipendier, återsändes ansökningshandlingarna jämte meddelande att ansökan icke kunnat bifallas.

Kungörelse om Riksförbundets studiestipendier 1944.

Svenska Brandkärernas Riksförbund utdelar för år 1944 studiestipendier till ett sammanlagt belopp av kr. 1.000:—.

Stipendierna få sökas av brandmän, brandunderbefäl och brandbefäl vid brandkårer anslutna till Riksförbundet samt brandkonsulenter.

Stipendierna äro avsedda dels till studier i och för höjande av den personliga yrkesskickligheten, dels till studier av sådana förhållanden inom brandväsendet, som kunna bliva till gagn för Riksförbundets verksamhet.

Studierna böra fullgöras vid in- eller utländsk brandkår eller institution där goda lärdomar för avsett ändamål kunna inhämtas, vid utbildningsskolor eller special-

kurser för brandväsendet, vid utländska brandtekniska anstalter e. dyl. Stipendierna skola sökas hos Svenska Brandkärernas Riksförbunds Verkställande Utskott, Styrningsgatan 1, Stockholm, se nast den 1 maj 1944.

Stipendiat skall i ansökan uppgiva födelseår, nuvarande anställning, vad de avsedda studierna skola omfatta, plats och tid för deras bedrivande samt beräknade kostnader. Till ansökan skall bifogas meritförteckning ävensom tillstyrkande utlåtande från vederbörande brandchef, brandstyrelse eller styrelse för brandkårsförening eller brandkårsförbund.

Senast två månader efter studiernas avslutande skall studieberättelse ingivas till V. U.

Redogörelse

över

Svenska Brandkårernas Riksförbunds verksamhet 1943.

Alltjämt är intresset för Riksförbundets verksamhet mycket stort såväl från enskilda och myndigheter som från brandförsäkringsinrättningar.

Intresset från de senare har under året tagit sig uttryck genom ökade anslag i samband med omorganisationen av Riksförbundets sekretariat. Denna omorganisation har nödvändiggjorts av den betydande expansion, som de sista åren försiggått och vilken medfört vissa svårigheter, vilka särskilt gjort sig gällande i samband med stegrade anspråk på konsulentverksamheten. Dessutom föreligger alltjämt behov av att den centrala ledningen i systemet — Riksförbundets sekretariat — beredes möjlighet att motsvara den ökning i arbetsuppgifterna, som uppkommit och som visar tendenser att stegras. Sekretariatet har ju bl. a. att samordna verksamheten i de olika förbunden, att leda utvecklingen i rätta spår, att rekrytera konsulentkåren och sörja för dess fortgående utbildning, att vara Riksförbundets språkrör hos myndigheter och allmänhet samt att utgöra redaktion för tidskriften och övriga publikationer. På grund av särskilda omständigheter har sekretariatet hittills kunnat drivas inom en mycket snäv ekonomisk ram. I samband med sekreterareskiftet och därmed sammanhängande omorganisation tillkomma ökade utgifter för sekretariatet såväl i form av löner som lokalhyra. Då från läns- och hä-

radsbolagen, som på grund av de bidrag de lämna till länsbrandkårsförbunden, icke kunna påräknas bidrag till Riksförbundets centrala verksamhet, har förbundet under året vänt sig till riksbolagen med en anhållan om erforderliga ökade bidrag, c:a 30.000:— kr., vilken summa även ställts till förfogande. Förbundet vill frambara sin stora tacksamhet härför till de anslagsgivande försäkringsinrättningarna.

Riksförbundet har under året för sin del godkänt ett reglemente för brandbolagens eldsläckningsplakett. Plaketten är avsedd att utdelas till brandkår som erkänsla för ådagalagt utmärkt nit och skicklighet vid bekämpande av eldsvåda. Plaketten utdelas företrädesvis till frivilliga brandkärer, men kan undantagsvis, om särskilda skäl därtill föreligga, jämväl tilldelas yrkesbrandkår eller borgarbrandkår.

För att utreda förutsättningarna för etablerande av kompetensprov i brandsläckningstjänst är en kommitté tillsatt. Tävlingar skulle anordnas och ett propagandamärke, — eldsläckningsmärket — instiftas och såsom kompetensbevis utdelas.

Ett stort antal yttranden från förbundet har inforrats från statliga och andra myndigheter. Bland dessa må nämnas:

1. Yttrande över en av inom justitiedepartementet särskilt tillkallade utredningsmän avgiven utredning angående frågan om polismans rätt att bruka våld m. m.

2. Yttrande till Konungen över luftskyddsinspektionens omarbetade förslag till luftskyddskolonner. Gemensamt yttrande i ärendet har avgivits av Svenska Brandkårens Riksförbund, Svenska Brandskyddsföreningen och Svenska Brandbefälsförbundet. I yttrandet framhålls, "att den utformning av luftskyddskolonnernas organisation, som givits i luftskyddsinspektionens omarbetade förslag innebär enligt vår åsikt en avsevärd ökning av kolonnernas effektivitet under krigstid samtidigt som de årliga kostnaderna väsentligen nedbringats". Enär vidare de erinringar som av brandskyddsorganisationerna i föregående yttrande framhållits nu i största utsträckning beaktats, tillstyrktes att luftskyddskolonnerna upprättas i huvudsaklig överensstämmelse med det av luftskyddsinspektionen framlagda förslaget.
3. Yttrande till 1942 års Civilanställningssakkunniga angående anställande av f. d. militärer vid brandkåren.
4. Yttrande till Konungen över Hemortssakkunnigas förslag till folkskyddslag, vilket tidigare publicerats i Brandkårstidskrift.

Arbetet på standardisering av brandskyddsmateriel fortskrider o. under året har svensk standard utarbetats å brandposthuvud samt fotskruv och brandpostmutter. I Sveriges Mekaniska Verkstäders Förbunds specialkommitté nr 36 "Brandskyddsmateriel" har förbundet 4 representanter. Riksförbundet har under året beviljat ett anslag å 500:— kr. till kommitténs arbete.

Förbundet har under året tilldelat fyra brandmän stipendier på sammanlagt 1.000:— kr.

Årsmötet 1943 försiggick i Norrköping den 19 juni tillsammans med Svenska Brandskyddsföreningen och Svenska Brandbefälsförbundet under mycket livlig anslutning. Protokoll härifrån har varit införd i Brandkårstidskrift.

Centralstyrelsen har under året haft tvänne sammanträden. Den har utgjorts av:

Landshövding B. Hammarskjöld, ordf., vald t. o. m. förbundsmötet 1946	
Landshövding A. E. Rodhe, v. ordf.	1945
Landshövding T. Löfgren,	1945
Direktör G. Bylund, kassaförvaltare,	1944
Överstelöjtnant R. Stridbeck,	1946
Rektor G. Eliasson,	1946
Major E. Lindbohm,	1944
Domänintendent B. Nilsson,	1945
Brandchef A. Hægström,	1944
Suppleanter:	
Kapten F. W. Kylberg,	1945
Överstelöjtnant H. Forssman,	1944
Brandchef N. Grönvall,	1946
Brandchef O. Clarholm,	1946
Direktör N. Almér,	1944
Direktör P. Maritz,	1945

Sekreterare och föreståndare för Centralstyrelsens expedition:
Kapten Erik Gillner.

Till sekreterare hos Riksförbundet efter kapten Gillner som av åldersskäl avlagt sig befattningen har från och med den 1 januari 1944 utsetts brandchefen i Karlskoga kapten Anders Ekberg.

Avsikten var att ny sekreterare skulle utsetts från och med den 1 juli, men på grund av mellankommande förhinder kunde detta icke äga rum.

Följande personer hava under året som brandkonsulenter varit Riksförbundet behjälpligt i dess upplysningsarbete:

Kapten Erik Gillner, Stockholm.
Kapten F. W. Kylberg, Vattholma.
Brandchef M. Ejdervik, Katrineholm.

Brandchef A. K:son Leijonhufvud, Linköping.

v. Brandchef E. Rosinander, Norrköping.

v. Brandchef G. Thorö, Jönköping.
Överstelöjtnant H. Forssman,

Växjö.
Brandchef A. R. Florin, Kalmar.

Brandchef Carl Lindström, Visby.
v. Brandchef A. Bergdahl, Karlskrona.

Kapten F. Rosenberg, Eslöv.
Brandmästare R. Dahlström, Falckenberg.

Brandkapten C. Bergström, Göteborg.

Brandchef E. Ström, Uddevalla.

Brandchef J. Carlström, Mölndal.
Överstelöjtnant R. Stridbeck, Borås.

v. Brandchef A. Karder, Trollhättan.

Brandchef S. Hultman, Skövde.

Brandchef A. A. Engström, Karlstad.

Brandchef G. Ekestubbe, Arvika.
Brandkonsulent A. W. Svensson,

Örebro.

Brandchef O. Clarholm, Västerås.
Brandchef J. And. Carlsson, Leksand.

f. d. Brandchef R. J. Panniér, Söderhamn.

Brandchef V. Tell, Härnösand.
Brandchef S. Norrby, Östersund.

Brandförman A. R. Berg, Östersund.

Major K. Ekdahl, Umeå.
Brandchef C. Cahier, Luleå.

Centralstyrelsen har haft tillfredsställelsen att för förtjänstfullt arbete inom brandskyddsverksamheten utdela följande belöningar:

Riksförbundets medalj i guld till Brandkapten Curt Bergström, Göteborg, samt 53 silver- och 52 bronsmedaljer.

Länsförbunden.

Instruktionskurser i 2 eller flera dagar hava varit anordnade av Stockholms Södermanlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs- Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens läns Brandkårsförbund samt Skånska Brandkårsförbundet.

En del instruktionskurser hava måst uppskjutas till nästkommande år på grund av militärinkallelser.

Kårerna.

Antalet anslutna kårer uppgår när denna redogörelse avfattas, december 1943 till 2.012. Under året har 105 kårer tillkommit.

Försäljning av broschyrer har under året fortgått i mycket stor skala.

Konsulentverksamheten.

Konsulentmötet 1943 var anordnat i samråd med Riksluftskyddsförbundet och utformat såsom en luftskyddskurs. Mötet pågick i fyra dagar och upptog föredrag av kapten Lindencrona: "Allmän orientering om flyganfall och luftförsvar"; av sekreterare Schmidt: "Författningsfrågor"; av brandchef Thorell: "Erfarenheter från luftskyddsövningar och inspektioner", samt "Orientering om brandmateriel, vattenförsörjning m. m.";

av professor Ljunggren: "Strids-gaser"; av kapten Abelin: "Industriluftskydd"; av ingenjör Lundqvist: "Teknisk tjänst"; av inspektör Sahlin: "Socialtjänst"; av kommandörkapten Skjöld: "Observations- och rapporttjänst"; av doktor v. Greyerz: "Sjukvårdstjänst"; av överstelöjtnant Löfgren: "Frivillig luftskyddsverksamhet". Dessutom förekom "Luftskyddsspel avseende hemskyddet" lett av överstelöjtnant Löfgren, "Luftskyddsspel avseende industrien" samt "Allmänt luftskyddsspel" ledda av kapten Abelin.

25 konsulenter deltog i kursen.

Av Riksförbundets konsulenter hava utförts inspektioner, lämnats råd och anvisningar vid sammanlagt 1.480 besök hos kärerna. Dessutom hava 153 besök gjorts i och för organisation av nya kärer.

Arbetskommissionen.

Arbetskommissionen har under året haft tre sammanträden därav två tillsammans S. M. S:s Specialkommitté nr 36 Brandskyddsmateriel.

Ett meddelande nr 27 ang. Slangväskor har utgivits.

Riksförbundets ekonomi.

Av det anslag å 100.000:— kr. som Kungl. Maj:t ställt till statskontorets förfogande, att såsom bidrag till upprättande av brandkärer av statskontoret utbetalas till Svenska Brandkärernas Riksförbund i enlighet med de grunder, som angivits i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 30 oktober 1941, har under år 1943

influtit 25.200:— kr., av vilken summa länsförbunden under året utkvitterat kr. 12.600:— för nyorganiserade brandkärer. Övriga medel äro reserverade för ytterligare organisation av brandkärer, som alltjämt pågår.

Beträffande Riksförbundets ekonomi i övrigt hänvisas till bilagd redogörelse från förbundets kassaförvaltare. Förbundet har hos Kungl. Maj:t anhållit om ett statsanslag för budgetåret 1944/1945 å 5.000:— kr., men i statsverkspropositionen har endast upptagits 2.000:— kr.

Tidskriften.

Förbundets offentliga organ, Brandkärstidskrift, har utkommit med 12 nummer under året (upplaga 5.700 exemplar). Genom expeditionen har utbyte av tidskrifter ägt rum med Svenska Brandskyddsföreningen, Riksluftskyddsförbundet, Svenska Stadsförbundet, Svenska Landskommunernas Förbund, Svenska Röda Korset, Sveriges Skorstensfejarmästares Riksförbund, Jordbrukar-Ungdomens Förbund, Gjallarhornet, Assurans, Folk och Försvar, Djurvännernas Tidning, samt Dansk Brandværn komité, Dansk Brandinspektör Forening, Brandskyddsföreningen i Finland, Norsk Brannvern Forening, Deutscher Feuerschutz, Berlin, och Der Brandschutz, Wien.

Stockholm i december 1943.

BO HAMMARSKJÖLD.

Ordförande.

/ Erik Gillner.

Tablå över Svenska Brandkårens Riksförbunds ekonomiska ställning den 31 december 1943.

Ingående Balansräkning den 1 januari 1943.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassa	0:—	Balanserade medel.....	14.700: 63
Inventarier	0:—	Allmänna Brandförsäkrings-	
Propagandafilmen	0:—	verkets gåvofond.....	25.000:—
Utbildn.-reglementet (150:—)	0:—	Käravgifter	650:—
Broschyrer (3.276: 75)	0:—	Tidskriften	1.424:—
Obligationer	25.000:—	Eldsläckningsläran	2.423: 84
Tidskriften	2.000:—	"100.000:— kr. anslaget" ...	26.300:—
Bankräkningar	45.678: 47	Diverse räkningar.....	2.180:—
	<u>Kronor 72.678: 47</u>		<u>Kronor 72.678: 47</u>

Vinst- och Förlusträkning den 31 december 1943.

Utgifter:		Inkomster:	
Sekreterarens lön och expeditionsbitråde	11.064: 92	Käravgifter	20.480:—
Styrelse o. revisorer	2.458: 85	Personliga avgifter	265:—
Sekr:s resor m. m... ..	1.990: 10	Utbildn.-regl.	20:—
Porton och frakter.	1.032: 97	Broschyrer	415: 81
Trycksaker	502: 28	Räntor	3.169: 91
Exp.-kostnader	1.709: 85	Anslag:	
Diverse utgifter....	483: 05	Statsanslag	2.000:—
Årsmöteskostnader .	1.170: 69	Bidrag från försäkr.-bolag ...	30.200:—
Medaljer	829: 50	"100.000:— kr. anslaget", in-	32.200:—
Ppropagandafilmen	62: 05	flutit	25.200:—
Skatter	477: 72		
Arbetskommissionen	1.491: 25		
Tidskriften	6.009: 22		
Konsulentverksamheten:			
Konsulentmöte ..	2.989: 70		
Organisationsarv.	2.100:—		
Instr.-kurser	5.800:—		
Utredningar	596:—		
Stipendier	1.000:—		
"100.000:— kr. anslaget":			
Utbetalt	12.600:—		
Reserverat	12.600:—		
Balanserade medel, årets överskott	14.782: 57		
	<u>Kronor 81.750: 72</u>		<u>Kronor 81.750: 72</u>

Utgående Balansräkning den 31 december 1943.

Tillgångar:			Skulder:	
Kassa	0:—		Allmänna Brandförsäkrings-	
Inventarier	0:—		verkets gåvofond	25.000:—
Propagandafilmen	0:—		Kåravgifter	320:—
Utbildn.-reglementet (130:—)	0:—		Tidskriften	2.411:—
Broschyrer (4.288: 75)	0:—		Eldsläckningsläran	2.423: 84
Obligationer	25.000:—		"100.000:— kr. anslaget"...	38.900:—
Bankräkningar	77.338: 04		Diverse räkningar	3.800:—
			Balanserade medel	29.483: 20
	Kronor 102.338: 04			Kronor 102.338: 04

Stockholm den 31 december 1943.

*G. Bylund.**Revisionsberättelse.*

Undertecknade, som utsetts att granska Svenska Brandkårens Riksförbunds räkenskaper omfattande tiden för verksamheten år 1943, hava denna dag fullgjort detta uppdrag och få härmed avgiva följande berättelse.

Räkenskaperna äro förda med största noggrannhet, fullständig verifierade och i allt överensstämmande med däröver upprättad vinst- och förlust- samt utgående balansräkning.

Räkenskaperna äro först kontrollerade av särskild siffergranskare.

Vi hava tagit del av Centralstyrelsens protokoll och hava däremot intet att erinra.

Då revisionen i övrigt ej givit skäl till anmärkning få vi tillstyrka full ansvarsfrihet åt såväl styrelse som kassaförvaltare för den tid räkenskaperna omfatta.

Stockholm den 18 mars 1944.

*K. H. Modén.**C. L. Sabelström.*

Inkomst- och utgiftsstat för år 1944 för Svenska Brandkårernas Riksförbund.

Balanserade medel.....	29.483:—	Avlöning till sekreterare och expeditionsbitråde	20.000:—
<i>Egna inkomster:</i>		Pensionskostnader	3.000:—
Brandkårsavgifter, enskilda medlemsavgifter, försäljning av utbildningsreglementet och diverse inkomster.....	24.000:—	Övriga utgifter för expedition och kassa, kostnader för konsulent utan distrikt, för propaganda och samarbete med Brandskyddsföreningen och andra korporationer, ävensom styrelsens och sekreterarens reseersättningar m. m.....	14.000:—
Avkastning från Brandverkets gåvofond	1.000:—	Arbetskommissionen	1.500:—
<i>Bidrag:</i>		Diverse utredningar.....	1.000:—
Statsanslag	2.000:—	Tidskriften	7.000:—
Bidrag från Brandförsäkringsinrättningar	30.000:—	Konsulentverksamheten:	
Dessutom lokala bolags bidrag till läns- eller provinsbrandkårsförbund, som beräknats motsvara cirka 70.000:— kronor		a) Konsulentmöte .. 3.500:—	
		Till konsulenter för nya kårer... 1.500:—	
		Bidrag till lokala instr.-kurser ... 7.000:—	12.000:—
		b) Understöd till lokala förbunds verksamhet	1.000:—
		Till stipendier för yrkesutbildning att disponeras av V. U.	1.000:—
		Balanserade medel.....	25.983:—
	Kronor 86.483:—		Kronor 86.483:—

Skaraborgs läns Brandbefälsförenings

medlemmar kallas härmed till årssammanträde å hotell De la Gardie i Lidköping söndagen den 2 april 1944 kl. 12.30 för behandling av i föreningens stadgar föreskrivna ärenden m. m. Middag å kr. 3: 50 serveras. Anmälan om deltagande i midd. insändes till brandchefen A. Svanqvist, Lidköping, senast den 29 mars 1944.

Brandbefäl, som ej äro medlemmar i föreningen, hälsas hjärtligt välkomna till sammanträdet.

Styrelsen.